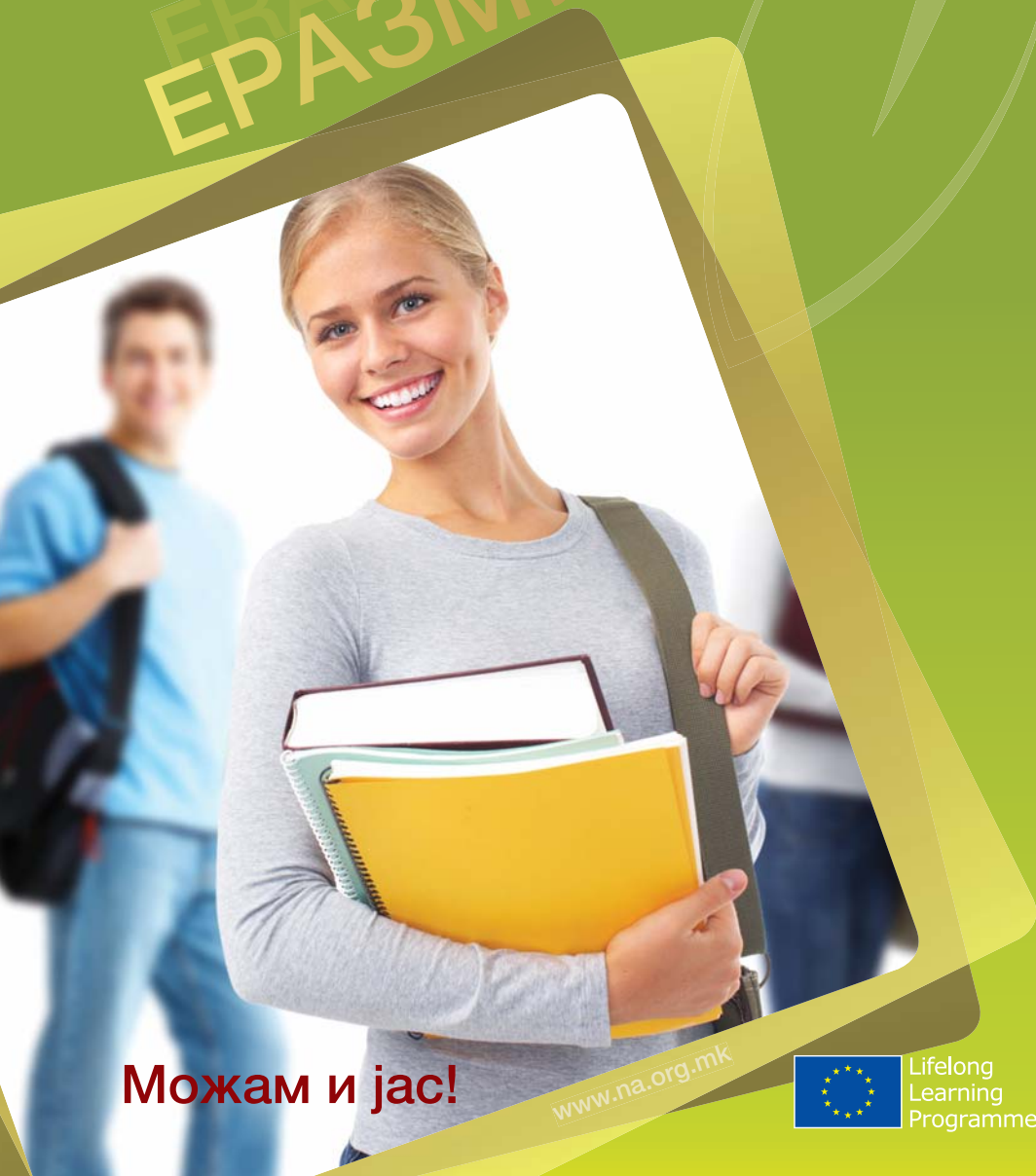

Национална агенција
за европски образовни програми
и мобилност

ERASMUS
ЕРАЗМУС

Можам и јас!

www.na.org.mk

Lifelong
Learning
Programme

Содржина

1. Цели на програмата „Доживотно учење“
2. Надлежности на Националната агенција
3. Цели на програмата Еразмус
 - 3.1. Еразмус универзитетска повелба
 - 3.2. Договор меѓу високообразовната институција и студентот
 - 3.3. Период на квалификуваност (eligibility period)
 - 3.4. Времетраење на мобилности
 - 3.5. Можности за учество во акциите на Еразмус за различни профили
 - 3.6. Краток опис на децентрализираните Еразмус акции
 - Мобилност на студенти
 - Мобилност на наставен кадар
 - 3.7. Меѓуинституционални договори
 - 3.8. Осигурување
 - 3.9. Школарина
 - 3.10. Еднократно пријавување
 - 3.11. Двојно финансирање
 - 3.12. Студенти и кадар со посебни потреби
 - 3.13. Еразмус студенти без финансиска поддршка (zero-grant students)
 - 3.14. Информирање на крајните корисници
 - 3.15. Избор на кандидати
 - 3.16. Процедура за студенти / вработени по враќањето во матичната институција
 - 3.17. Еразмус координатор
4. Административни и финансиски правила за “Еразмус”
 - 4.1. Пресметување на финансиската поддршка
 - 4.2. Исплата на финансиска поддршка (грант)
 - 4.3. Организација на мобилност
 - 4.4. Архивирање и документација

This project has been funded with support from the European Commission.

This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Почитувани,

Ми претставува огромно задоволство да Ви се обратам преку оваа публикација со цел да Ви ги приближиме можностите што ги нудат европските образовни програми.

Образованието е клучен инструмент за социјална трансформација на општеството, клучна сила на демократизацијата и развојот на граѓанското општество, основен елемент на економскиот развој, мобилност на работната сила, како и средство за интеграција во меѓународните економски текови. Европските програми за образование и обука целат кон напредно образование кое ќе биде основа за одржлив економски развој, повеќе и подобри работни места и поголема социјална кохезија, односно кон општество базирано на знаење.

Мобилноста на корисниците на програмите овозможува размена на искуства и знаења, добри практики, стекнување на нови вештини, комуникација и креирање на мрежи на европско ниво, во насока на унапредување на општествата во кои работат и делуваат. Сето ова ќе допринесе кон создавање на покомпетитивна работна сила во Македонија.

Учеството на Република Македонија во програмите на ЕУ претставува значајна поддршка на евроинтегративните процеси и ја отсликува македонската ЕУ перспектива. Ние во Националната агенција сме целосно посветени на унапредување на македонскиот образовен систем, промовирање на активно граѓанство на младите, создавање на подобри можности за сите и подигнување на квалитетот на животот.

Убеден сум дека Вашето учество во образовните програми на ЕУ ќе допринесе во Вашиот личен и професионален развој, како и кон отворање на нови перспективи за институциите во кои што работите. Преку обуките и работата во рамките на проектите на образовните програми на ЕУ ќе стекнете непроценливи вештини и знаења што ќе бидат клучни за трансформацијата на македонскиот образовен систем.

Нашиот тим Ви стои на располагање за сите Ваши прашања поврзани со програмите што ги управуваме.

Директор на Национална Агенција за
европски образовни програми и мобилност

Дарко Димитров

1. Цели на програмата „Доживотно учење“

Програмата „Доживотно учење“ се состои од четири секторски програми, а секоја опфаќа различни области на образование и обука:

- Комениус – за основно и средно општо образование;
- Леонардо да Винчи – за стручно образование и обука;
- Еразмус - за високо образование;
- Грундтвиг - за образование на возрасни;

Трансферзалната програма поддржува активности кои поддржуваат соработка меѓу различни образовни сектори.

Заедничката цел на програмите е да придонесат кон развојот на општеството како напредно подрачје со оддржлив економски развој и поголема социјална кохезија. Програмите се клучни инструменти во обезбедувањето на можности за формално, неформално и информално образование за голем спектар на лица со различни профили и позадини.

2. Надлежности на Националната агенција

Во однос на Еразмус, Националната агенција за европски образовни програми и мобилност, преку Секторот за Терцијално образование, е овластена за администрирање на следниве Еразмус акции:

- Мобилност на студенти за студирање,
- Мобилност на универзитетски наставен кадар за наставни ангажмани;
- Организација на мобилност;
- Подготвителни посети.

Централизираните Еразмус-акции се во надлежност на Извршната агенција за образование, аудиовизуелни политики и култура во Брисел и тие вклучуваат:

- Мултилатерални проекти - развој на курикулуми, виртуелни кампуси, модернизација на институции и соработка на универзитети и индустрии;
- Мрежи;
- Придружни мерки.

3. Цели на програмата Еразмус

Европската комисија ја лансирала програмата “Еразмус” во 1987 година. Оттогаш повеќе од 2 милиони студенти и професори учествувале во Еразмус размени. Името Еразмус е акроним од “European Community Action Scheme for the Mobility of University Students”, а програмата се дефинира како програма која ја поттикнува мобилноста на студентите и на наставните кадри и европската соработка, вклучувајќи високообразовни институции и други клучни актери на пазарот базиран на знаење.

Програмата “Еразмус” е двигател на модернизацијата на високото образование во Европа и го инспирираше воспоставувањето на Болоња процесот. Генералната цел на Програмата е да креира “European Higher Education Area” и да промовира иновативност ширум Европа.

Академската мобилност која ја овозможува програмата “Еразмус”, им овозможува на корисниците можности за студирање, работа и живот во различни академски, културни и општествени околности. Како резултат на тоа, мобилните индивидуалци ги зголемуваат своите можности за вработување, т.е. ја зголемуваат нивната конкурентност на пазарот, се зајакнува општествената свест на поединците и се зголемува прагот на толеранција, како и свеста за потребата за борба против сите видови дискриминација.

3.1. Еразмус универзитетска повелба

Повелбата е пишан документ кој го издава Извршната агенција за образование, аудиовизуелни политики и култура, кој ги опишува минималните барања што високообразовните институции треба да ги исполнат за да можат да се вклучат во сите активности во рамките на програмата “Еразмус”. Без Еразмус универзитетска повелба не е возможно да се вклучат во активностите на Еразмус.

Повелбата гарантира високо ниво на квалитет во мобилноста и соработка преку одредување фундаментални принципи, при што институциите кои учествуваат во Програмата мора да ги почитуваат и да ги применуваат за сите Еразмус акции. Постојат два вида Еразмус универзитетска повелба: Стандардна (само за мобилност за студирање) и Продолжена универзитетска повелба (за мобилности за студирање и стажирање, и за мобилности само за стажирање).

Универзитетската повелба се состои од два дела: првиот, формален дел, содржи прашања за бројот на студенти при универзитетот, персонал, факултети и насоки, курсеви, итн. и втор дел, (Erasmus Policy Statement), наративен дел во кој високообразовните институции треба да докажат дека се способни да примаат и да испраќаат студенти и вработени на

мобилности во странство. Се доделува за целото траење на програмата, т.е. до крајот на 2013 година. Повлебата може да се одземе во случај на сериозно прекршување на одредбите.

Високообразовните институции треба да поднесат електронска апликација за Еразмус универзитетска повелба до Европската комисија. Институциите исто така треба да испратат два испечатени и потпишани примерока од апликацијата (со оригинален потпис) до Европската комисија и еден примерок до Националната агенција. Електронската верзија на апликацијата може да се преземе од веб страната на Извршната агенција на Европската комисија http://eacea.ec.europa.eu/llp/erasmus/euc_en.html.

Избраните институции добиваат Еразмус универзитетска повелба потпишана од Европската комисија. Освен тоа што Повелбата им дава право на универзитетите да учествуваат во Еразмус, ги дефинира и фундаменталните принципи на Еразмус и условите и регулативите кои високообразовните институции мора да ги почитуваат при спроведувањето на Еразмус активностите.

3.2. Договор меѓу високообразовната институција и студентот

Ова е договорот кој се склучува меѓу студентот кој заминува на студирање во странство и неговата матична високообразовна институција. Тоа е потврда за примање финансиска поддршка (грант) во согласност со правилата на програмата "Еразмус". Договорот се состои од два анекса:

Договорот за препознавање на периодот на мобилност (Learning agreement) го потпишуваат студентот, неговата матична институција и институцијата во странство. Договорот мора да содржи список на предмети (курсеви) кои студентот ќе ги посетува во високообразовната институција во странство, заедно со нивниот број на ЕКТС поени, а е препорачливо, и да се додаде опис на наведените предмети. Со потпишувањето на договорот се осигурува признавањето на ЕКТС поените кои се добиени за време на мобилноста во странство.

Еразмус студентска повелба е документ кој ги содржи правата и обврските на Еразмус студентите.

3.3. Период на квалификуваност (eligibility period)

Признатиот период за реализација на периодот во кој треба да се завршат сите формалности поврзани со мобилноста се нарекува период на квалификуваност. Високообразовните институции мора да се пријават за доделување средства само за активности кои ќе се реализираат во овој период.

Периодот на квалификуваност во кој можат да се реализираат активности во рамките на програмата Еразмус во академската 2012/13 е периодот од 01.06.2012 - 30.09.2013.

3.4. Времетраење на мобилности

Времетраењето на престојот е одреден со најмал и најголем број месеци /недели/, денови поминати во странство. Времетраењето на престојот се разликува во зависност од целната група.

Целна група	Активност	Минимален период	Максимален период
Студенти	Мобилност за студирање	3 месеци	12 месеци
Наставен кадар	Наставен ангажман	1 ден	6 недели
Наставен/ Административен	Подготвителни посети	1 ден	5 дена

Услов за наставниот кадар кој се пријавува за наставен ангажман е одржување најмалку 5 часа настава. Една недела се сметаат 5 работни дена.

3.5. Можности за учество во акциите на Еразмус за различни профили

За студенти - Студирање во други земји;

За универзитети/наставен кадар - Наставни ангажмани, Подготвителни посети

3.6. Краток опис на децентрализираните Еразмус акции

Мобилност на студенти

- Вид на мобилност: Студентите одат во друга земја со цел да учат во високообразовна институција.
- Времетраење: 3-12 месеци.
- Квалификуваност на кандидатите: Апликантите треба да се редовни студенти запишани во втора година (или повисоко) и да имаат македонско државјанство.
- Изборна процедура: Изборот на студентите се врши на универзитетот/ факултетот на студентот. Изборот мора да е фер и транспарентен,

без конфликт на интереси. Критериумите за избор ги одредуваат образовните институции и може да се засновани на академски заслуги, мотивација, соодветно познавање странски јазик итн.

- Договор за мобилност: Пред заминувањето, студентите потпишуваат договор со нивните факултети кој го вклучува договорот за учење што ги дефинира предметите кои студентот ќе ги полага и бројот на кредити во ЕКТС кои ги носат тие предмети.
- Процедура пред заминување: Во принцип, студентите добиваат 70 % од Еразмус грантот пред заминувањето, освен ако не одлучат нивните матични институции да ја доделат целата сума. Матичните институции мора да им обезбедат на студентите кои заминуваат во странство, копија од Еразмус Чартерот кој ги дефинира основните права и обврски на студентите кои учествуваат во Еразмус.
- Процедура по враќање: По враќањето, студентите треба да достават на нивните матични универзитети транскрипт (препис) на оценките од универзитетот кој им бил домаќин, како и извештај. Тогаш ги добиваат останатите 30 % од Еразмус грантот.
- Забелешка: Студентите не треба да плаќаат никакви трошоци. Периодот на мобилност мора да е препознаен и признат од домашната институција, во согласност со договорот за учење.

Мобилност на наставен кадар

- Вид на мобилност: Универзитетски наставен кадар може да оди во друга држава со наставен ангажман.
- Времетраење: Минимум 5 часа, максимум 6 недели.
- Квалификуваност на кандидатите: Кандидатите мора да имаат македонско државјанство и е потребно да достават доказ за вработување.
- Договор за мобилност: Наставниот кадар мора да потпише договор кон кој, како анекс, се доставува наставна програма или работен план.
- Процедура по враќање: По враќањето во матичната институција, наставниот кадар е обврзан да достави извештај.

3.7. Меѓуинституционални договори

Мобилноста на студенти, наставен кадар и административен персонал, во рамките на програмата Еразмус, се остварува единствено врз основа на меѓуинституционални договори кои се склучуваат меѓу македонските и европските високообразовни институции носители на Еразмус повелба. Пример за меѓуинституционален договор може да се добие по електронска пошта од Националната агенција и истиот може да се прилагодува, но без да се изостават минималните ставки од примерокот.

Меѓуинституционалните договори може да се склучат со високообразовни институции од некоја од државите-членки на Европската унија.

3.8. Осигурување

Високообразовните институции се обврзани да ги известат студентите и вработените, пред заминувањето во странство, за обврзаното купување полиса за осигурување која мора да опфаќа здравствено осигурување во странство и патничко осигурување.

3.9. Школарина

На Еразмус студентите не смее да им се наплаќа школарина во странските високообразовни институции, ниту пак какви било други надоместоци кои не им се наплаќаат на домашните студенти, како на пример, пријава за испит, користење лабораторија, интернет, библиотека итн. Може да се побара, како и кај домашните студенти, надомест за одредени услуги како што се фотокопирање, осигурување итн., кои треба да бидат одредени со меѓуинституционалниот договор.

Студентите остануваат запишани во својата матична институција за времетраење на периодот на мобилност и се обврзани да продолжат да плаќаат школарина ако спаѓаат во категоријата на студенти кои сами си ги финансираат своите студии.

Високообразовните институции не смеат да им наплаќаат на сопствените студенти никакви надоместоци за организација, за време на периодот на мобилност во друга држава.

3.10. Еднократно пријавување

Во текот на студиите, студентите можат да се пријават за студентска мобилност само еднаш, за секој тип на мобилност.

3.11. Двојно финансирање

Студентите и вработените на високообразовните институции не можат да добијат финансиска поддршка (грант) во рамките на програмата Еразмус доколку нивниот престој во странство го финансира некоја друга институција со иста цел.

Под двојно финансирање не се вбројуваат националните стипендии кои се доделуваат на студентите за редовно студирање на матичните високообразовни институции, ниту пак средства кои високообразовните институции, ако сакаат, можат да ги издвојат од сопствени извори, со што би го зголемиле месечниот износ на финансиската поддршка за студентите и вработените лица при високообразовните институции.

3.12. Студенти и кадар со посебни потреби

Студентите и вработените на високообразовните институции имаат право на зголемен износ на месечната финансиска поддршка, за можни зголемени трошоци, при реализација на периодите на мобилност.

Високообразовните институции при аплицирањето во Националната агенција мора да побараат доделување дополнителни средства за

студенти и за вработени, со поднесување на прв извештај за реалниот број мобилности.

Како додаток на формуларот, високообразовните институции се обврзани да достават потврди од овластени институции во Националната агенција, од кои се гледа степенот на инвалидитет на конкретната личност. При пријавувањето на студенти/вработени со хендикеп, треба да се наведат некои други извори на финансирање кои ги добива студентот/институцијата со цел покривање на дополнителните трошоци, настанати поради инвалидитетот на студентите/вработените (доколку постојат).

Националната агенција, врз основа на доставената документација, ќе го одреди конечниот износ на финансиска поддршка (грант), поединечно за секоја личност со хендикеп, и за тоа ќе ја извести високообразовната институција.

3.13. Еразмус студенти без финансиска поддршка (zero-grant students)

Се однесува на студенти кои имаат статус на Еразмус студенти бидејќи ги исполнуваат сите потребни услови, но не добиваат финансиска поддршка. За нив важат сите правила како и за Еразмус студентите кои добиваат финансиска поддршка. За нив важи истото правило: Еразмус студенти без финансиска поддршка не можат двапати да се пријават за мобилност во текот на студиите.

3.14. Информирање на крајните корисници

Високообразовните институции се обврзани да ја промовираат програмата Еразмус преку нивните веб страни, инфо-семинари, флаери и слично. Агенцијата на високообразовните институции ќе им пружи помош при спроведувањето на промотивните активности.

3.15. Избор на кандидати

Процедурата за избирање кандидати се спроведува на универзитетско/факултетско ниво, во зависност од интерната структура на високообразовната институција и во зависност од одлуката на управата. Процедурата за избор мора да е доследна и транспарентна, т.е. мора да исклучува секаков можен конфликт на интереси. Лицата кои се вклучени во избирањето на кандидатите не смеат да аплицираат за финансиска поддршка (грант). Сите крајни корисници мора да бидат запознаени со постапката и со критериумите за избор.

Студентите и наставниот кадар од Високообразовните институции можат да се информираат за конкретниот начин на кој е организиран

процесот на избор во канцеларијата задолжена за спроведување на Еразмус активностите во соодветниот Универзитет/Факултет.

3.16. Процедура за студенти/ вработени по враќањето во матичната институција

По враќањето во матичната институција од институцијата во странство, студентите се обврзани да ги достават на матичната институција следниве документи:

- Изјава од институцијата во странство (потврда која ја издава институцијата во странство во која се наведува точното времетраење на периодот на мобилност на лицето);
- Препис (транскрипт) на оценки - листа со сите предмети кои студентот ги посетувал со соодветните добиени оценки, т.е. ЕКТС кредити за извршените активности);
- Финален извештај - кој мора да биде предаден на матичната високообразовна институција, најдоцна две недели по завршувањето на периодот на мобилност.

По враќањето во матичната институција од институцијата во странство, вработените на високообразовните институции се обврзани да ги достават на матичната институција следниве документи:

- Изјава од институцијата во странство (потврда која ја издава институцијата во странство во која се наведува точното времетраење на периодот на мобилност на лицето);
- Финален извештај - кој мора да биде предаден на матичната високообразовна институција, најдоцна две недели по завршувањето на периодот на мобилност.

3.17. Еразмус координатор

Секоја високообразовна институција треба да назначи Еразмус координатор кој ќе биде одговорен за комуникација со Националната агенција, како и со претставници на својата институција, со цел успешно и правилно спроведување на програмата "Еразмус".

Се препорачува, Еразмус координаторот да е член на административниот персонал кој ќе има овластување да ја известува и да обезбедува информации по барање на Националната агенција.

4. Административни и финансиски правила за “Еразмус”

4.1. Пресметување на финансиската поддршка

Студенти

Националната агенција ќе им додели средства на високообразовните институции кои тие треба да ги доделат на Еразмус студентите за трошоците за студирање. Месечниот износ за мобилност за студирање е објавен во годишниот повик за Програмата Доживотно Учење. Високообразовните институции можат да го зголемат износот наменет за Еразмус мобилности за студирање со сопствени средства.

Наставен кадар и административен персонал

Националната агенција ќе им додели средства на високообразовните институции во пашален износ за ставката мобилност на наставен кадар и административен персонал.

Износот на финансиската поддршка за секоја одделна мобилност се:

- 70 % од највисоките износи за дневен надомест, одредени од страна на Европската комисија + вистински патни трошоци, во највисок износ до 1000 евра (во денарска противвредност) на денот на исплата.

Рефундација на патните трошоци е можна само за следните превозни средства: воз (2 класа), автобус, траект, авион (само економска класа). Не е дозволено рефундирање на трошоците за локален превоз (превоз до аеродром, централна железничка или централна автобуска станица, такси, градски превоз итн).

Во пресметката за финансиската поддршка (грант) не е дозволено вклучување денови кои се поминати во патување, доколку во тие денови не се одржала никаква активност.

4.2. Исплата на финансиска поддршка (грант)

Високообразовните институции, генерално, исплаќаат 70 % од финансиската поддршка по потпишување на договор со Националната агенција, но постои и можност за исплата на целиот износ доколку така одлучи некоја високообразовна институција. Препорака на Националната агенција е 30% од износот да се исплати откако студентите, наставниот кадар или административниот персонал, ги поднесат финалните извештаи за мобилноста. Сите исплати на студентите, на наставниот кадар и на административниот персонал мора да се завршат најдоцна до 30.09, т.е. до крајот на периодот на квалификуваност на трошоците. Средствата се исплаќаат врз основа на договор меѓу високообразовните институции

и студент/лице вработено како наставен кадар/лице вработено како административен персонал. Институциите можат, од сопствени средства, да го зголемат износот на финансиската поддршка доколку се во можност.

4.3. Организација на мобилност

Надомест за организација на мобилност се доделува на високообразовни институции како надомест за дополнителни трошоци кои настанале за време на организирањето на мобилноста. Во таа категорија спаѓаат трошоци за копирање и печатење материјали, јазични подготовки, признавање на периодот на мобилност, избор на студенти, подготвителни посети итн.

Високообразовните институции добиваат средства за организација на мобилност, исклучиво, во периодот на квалификуваност на трошоците, т.е. за периодот од 01.06. до 30.09. од соодветната академска година.

Еразмус надоместок за организација на мобилност не може да се користи за покривање трошоци кои веќе се делумно или целосно финансирани со средства на Европската унија.

Институциите мораат да располагаат со документација од која ќе може да се види кога и во колкав износ настанале трошоците за организација на мобилност (на пр. сметки, интерни фактури итн.).

Секоја високообразовна институција која остварила најмалку една мобилност на студенти, на наставен кадар или на административен персонал, има право на надомест за организација на мобилност во висина од 500 евра (во денарска противвредност).

Точниот износ на надоместокот се пресметува посебно за секоја високообразовна институција, врз основа на бројот на појдовни студенти, т.е. на наставен кадар или на административен персонал.

4.4. Архивирање и документација

Високообразовните институции се обврзани да ја чуваат целокупната релевантна документација, најмалку 5 години по завршувањето на траењето на договорот. Релевантната документација вклучува и листи на одбрани и одбиени кандидати, текстови за повикот за пријавување, договори итн.

Високообразовните институции, исто така, се обврзани да водат досие за секоја мобилност кое ги вклучува следниве документи:

Национална агенција
за европски образовни програми
и мобилност